

THE IMMUNE SYSTEM

ÈYÀ ÒKÍ-ARA

ORGAN SYSTEMS OF THE BODY

ÀWỌN ÈTÒ ÈYÀ-ARA

Level of readership	Primary, Secondary, advanced
---------------------	------------------------------

by Fakinlede K

<p>An immune system is a system of biological structures and processes within an organism that protects against disease by identifying and killing pathogens and tumor cells. It detects a wide variety of agents, from viruses to parasitic worms, and needs to distinguish them from the organism's own healthy cells and tissues in order to function properly. Detection is complicated as pathogens can evolve rapidly, and adapt to avoid the immune system and allow the pathogens to successfully infect their hosts.</p>	<p>Eya òkí-ara jẹ àw ọ̀n ètò àti ilànà nínú ẹ̀dá - oníyè tó nṣe ìdààbò bo ara lọwọ àwọ̀n àrùn nípá ọ̀ṣe àfihàn àti pípá àwọ̀n ẹ̀yàwuuru afàisàn (pathogens) àti àwọ̀n pádì tó nfa lẹ̀rẹ̀ àti jẹ̀rẹ̀ (benign and malignant tumor cells). Ó nṣe àfarahàn ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọ̀n àlẹ̀jò ara, bẹ̀rẹ̀ láti àwọ̀n ọ̀lọ̀jẹ (viruses) títídé àwọ̀n aràn ajọfẹ̀. Ó sì nílátí ẹ̀ ìdáyàtọ̀ láarín àwọ̀n yì àti àwọ̀n pádì ara fúnraarẹ̀ àti àwọ̀n ọ̀ṣù-ara rẹ̀ láti lè ọ̀ṣẹ̀ tó wuyì.</p> <p>Ìṣefarahàn yì jẹ̀ nkan tó nira nítorí àwọ̀n ẹ̀yàwuuru afàisàn yì má nparadà ní kíákíá láti farapamọ̀ fún àwọ̀n òkí-ara yì àti láti jẹ̀ kí wọ̀n lee kó àrùn bá agbàlẹ̀jò wọ̀n.</p>
<p>Immunodeficiencies occur when one or more of the components of the immune system are inactive.</p>	<p>Òkí-ara àìtọ̀ má nṣẹ̀lẹ̀ nígbàtí ìkan tàbí púpọ̀ nínú àwọ̀n nkan-inú ètò òkí-ara yì bá wà ní àìṣedéédé.</p>

VOCABULARY / ÌTÚMỌ - Ọ̀RỌ̀

English	Yorùbá	English	Yorùbá
---------	--------	---------	--------

Immune system	Ètò òkí-ara	Virus	Ọlọje
Disease	Àrùn, Àisàn	Parasites	Ajofé
Pathogens	ẹyà-wuuru afàisàn	Parasitic worm	Aràn (ajofé)
Tumor	Kókó, ikókó	Tissues	Ìshù
Malignant tumor	Jejere	Tumid	Oníkókó
Benign tumor	Lééré	Tumor cells	Àwọn pádi kókó

ORGANS OF THE IMMUNE SYSTEM / ÀWỌN ÈTÒ ẸYÀ ÒKÍ-ARA

Bone marrow: All the cells of the immune system are initially derived from the bone marrow.	Ìmùdùnmùdùn ẹjẹ : Gbogbo àwọn pádi (cells) ti ètò òkí-ara tó sẹ (originated) láti imùdùnmùdùn ẹjẹ
Spleen: The spleen is an immunologic filter of the blood.	Àmọ: Àmọ jẹ asẹ fún ẹjẹ tó njẹ kí òkí-ara sẹ déédé.
Lymph nodes: The lymph nodes function as an immunologic filter for the bodily fluid known as lymph. Lymph nodes are found throughout the body.	Asẹ o mi-ara: Àwọn asẹ omi -ara nṣiṣẹ gégẹbí asẹ nípa mímu òkí -ara fún omi-ara. Àwọn asẹ omi-ara yi wà káàkiri ara pátápátá.****

FACTORS THAT AFFECT THE IMMUNE SYSTEM / ÀWỌN ÒKÙNFÀ TÓ NṢẸ ÌDÍLÓWỌ FÚN ẸYÀ ÒKÍ-ARA

ENGLISH	YORÙBÁ	ENGLISH	YORÙBÁ
Malnutrition	Ìkúdùn àidára-ìjẹ	Viral diseases	Àwọn àisàn ọlọje
Alcohol abuse	Ìmukúmu	Age	Ogbó
Drug abuse	Ìlòkulò oògùn	Inadequate sleep	Àitọ tàbí àisí oorun

Medications	Àwọn oògùn	Lack of exercise	Àìṣe eré ìdàrayá
Exposure to certain environmental toxins	Fífi ara gba àwọn nkan olóró	Diseases	Àwọn àìsàn
Stress/ Depresion	Àníyàn / Ìbànújẹ		